

УДК 531.8

В.Дудик

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя Україна

«ДЕМОНІЗМ» ТЕХНІКИ В ІСТОРІЇ ФІЛОСОФІЇ

V. Dudyk

«DEVIL» OF TECHNOLOGY IN THE HISTORY OF PHILOSOPHY

Демонізм - символ злого початку. Коли мова йде про демонізм техніки, то маються на увазі непередбачувані, згубні наслідки її використання для людини, суспільства, її негативний вплив на природу. За словами К. Ясперса, людей з давніх пір охоплював жах перед технічним світом. Жах, який, власне кажучи, не був ще цілком усвідомлений ними.

К. Ясперс вважав, що робота займає все більшу частину людського життя. Це веде до механізації та автоматизації діяльності працюючої людини. Проте механізована праця не полегшує тягар людини в її наполегливому впливі на природу, а перетворює її на частину машини. Необхідно підкреслити таку думку: техніка, будучи створеною людиною, спрямована на те, щоб у ході перетворення всієї трудової діяльності перетворити і саму людину: її мислення, весь склад її душі стає все більш "технічним". У зв'язку з цим К. Ясперс зауважує, що в техніці закладені не тільки безмежні корисні можливості, але і безмежні небезпеки: техніка перетворилася в усе захоплюючу силу.

У першій половині ХХ століття був опублікований ряд робіт по філософії техніки, що належать перу німецького інженера Ф. Дессауера (1881-1963рр.). У 1956 р була видана його книга "Суперечки навколо техніки". На думку Ф. Дессауера, науково-технічне знання, завдяки розвитку сучасної промисловості, стає способом буття людини в світі. Він вважає, що до трьох критик І. Канта (критиці чистого розуму, морального вчинку і естетичного сприйняття) слід додати четверту - критику технічної діяльності.

Своє бачення загальних питань про співвідношення техніки і етики дав російський мислитель М. Бердяєв. Він (як і К. Ясперс) бачить в техніці насамперед руйнівну (для душі людини) силу. "Машина і техніка, - зазначає він, - наносять страшні поразки душевному життю людини, і перш за все життю емоційному, людським почуттям. Душевно-емоційна стихія згасає в сучасній цивілізації ... Машинна, технічна цивілізація небезпечна насамперед для душі. Серце важко виносить дотик холодного металу, воно не може жити в металевому середовищі. Для нашої епохи характерні процеси руйнування серця як ядра душі. Все розклатося на елемент інтелектуальний і на чуттєві відчуття... Техніка завдає страшного удару гуманізму, гуманістичному світогляду, гуманістичному ідеалу людини і культури. Машина, по природі своїй антигуманістична... Техніка убивчо діє на душу". Техніка, зазначає він далі, може привести також до загибелі людства. І від сили духу залежить, чи уникне людина цієї долі. Абсолютна влада технізації і машинізації тягне саме до цієї межі, до небуття в технічній досконалості. Неможливо допустити автономію техніки, надати їй повну свободу дії, вона повинна бути підпорядкована душі і духовним цінностям життя ... Душа людська справиться з грандіозною задачею в тому лише випадку, якщо вона не буде ізольованою і не буде спиратися лише на себе, якщо вона буде з'єднана з Богом. Тільки тоді збережеться в людині образ і подоба Бога".

Література:

1. Сидоренко И. Н. Карл Ясперс. — Мн.: Книжный Дом, 2008. — 224 с. — (Мыслители ХХ столетия).

2. Л. И. Шестов, «Николай Бердяев (гнозис и экзистенциальная философия)»

УДК 004.8

С. Заверуха

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Україна

ОСОБИСТІСНА ВИЗНАЧЕНІСТЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

S. Zaveruha

PERSONAL CERTAINTY BY ARTIFICIAL INTELLIGENCE

На формування особистості впливають безліч факторів зовнішнього середовища. Але, в першу чергу, саме люди дають перший поштовх для її формування. В подальшому це визначить темперамент, характер, здібності, мотивацію, потреби та інтереси. Дитина в ранньому віці знаходиться в процесі формування особистості. Вона її набуває з часом, під впливом оточення. Самопізнання починається з здобуттям особистості, і не закінчується до кінця фізичного існування. Адже самопізнання підводить суб'єкта до самоусвідомлення своєї унікальності. Індивід тоді вже знає свої можливості та здібності які варто розвивати, щоб з'ясувати, чим він бажає займатись.

Також в майбутньому існує імовірність перенесення особистості людини в машину. Особистості перший час будуть відрізнятися, адже вони перейдуть в інше середовище і втратять частину компонентів. Наприклад, смаки та вплив хімічних елементів (ендорфін, тестостерон і т.д.).

Особистість може отримувати знання емпіричним шляхом. В цьому випадку, людина буде програвати машині чутливістю сенсорів. Наприклад, зір людини сприймає відносно невеликий спектр світлового потоку. В той час, машина, крім видимого людським оком, зможе побачити ультрафіолетову та інфрачервону частину спектру. А також почути частоти звуку нижче 18Гц і вище 20КГц, що не зможе зробити людина. Безумовно, людина може використовувати прилади, які зрівняють обсяг вхідних емпіричних даних. Але ймовірність зафіксувати не передбачувані явища машиною значно вища.

Крім перенесення особистості існує можливість її копіювання. Здається що особистість втратила один з основних факторів - індивідуальність. Але, потрібно згадати, що подати на вхід абсолютно ідентичні дані не можливо. Так, на початку дві ідентичні особистості через певний проміжок часу істотно зміняться. Адже зміни особистості не відворотні.

В майбутньому, можливо, стануть поширені нові «раби-машини». Підпорядкування штучного інтелекту людині не відворотне. Крім того, затрати на штучний інтелект будуть набагато менші, чим на утримання найманої робочої сили. Нові «раби-машини» можуть широко використовуватись і часто зустрічатись в людському повсякденні. Вони допоможуть людині вирішити побутові проблеми, звільнять багато часу для духовних пошуків, інтелектуального зросту, розвитку фізичних можливостей.

Яка доля буде чекати машини, наділені штучним інтелектом та як будуть складатись відносини з представниками біологічного людського роду? Сьогодні ми можемо лише фантазувати на цю тему. Вона надихає багатьох письменників-фантастів, футурологів та режисерів.

Література

1. Russell, Norvig. Artificial Intelligence: A Modern Approach.
2. Simon Haykin. Neural networks: a comprehensive foundation.
3. Азимов А., Я, робот, Хоровод/ Азимов А., Москва: Эксмо, 2002. - с. 45